SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 172. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 9, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 9-го ВЕРЕСНЯ 1992. Ч. 172. РІК XCIX.

НАСЛІДКИ ЧОРНОБИЛЯ ПОМІТНО ЗРОСТАЮТЬ

Джерзі Сіті, Н.Дж. — Як інформує „Ню Йорк Таймс" з 3-го вересня професор каліфорнійського університету д-р Марвін Ґолдман, який брав участь у дослідах Міжнародної комісії для дослідів над наслідками атомової енергії, діти які були наражені на радіацію із вибуху атомового реактора в Чорнобилі хворіють на рака щитних залоз раніше та в більшій кількості, як можна було сподіватися.

Ствердження цього біолога ідуть в розріз із вислідами студій комісії, яка в травні цього року ствердила, що не можна знайти ніяких здоровних проблем, які можна б безпосередньо пов'язати із радіацією.

Тим часом в англійськомовному науковому журналі „Природа" появився лист міністра здоров'я Білорусі д-ра Василя Казакова і його співробітників, в якому вони інформують, що в більшості частин Білорусі рак щитних залоз помітно зріс після 1990 року. В місті Гомель та околиці що були найбільше затруєні наслідками вибуху реактора в Чорнобилі, раніше випадки рака у дітей були не більше як два нарік. В 1991 році було вже таких випадків 38. У шістьох областях Білорусі і її столиці досліджено тепер 131 нових випадків рака щитної залози у дітей, деякі з яких були в часі нещасливої аварії ще у лоні матері.

Щоби прослідити алярмуючі вістки про зріст рака в цій частині, що була найбільш наражена на наслідки радіації, Світова організація здоров'я виделегувала п'ятьох лікарів під проводом д-ра Кіт Беверштока для прослідження цієї справи на місці. Їхні досліди, поєднані із мікроскопічними розгляненнями ракових клітин у вже хворих дітей ствердили без сумніву, що повідомлення міністра охорони здоров'я Білорусі відповідають правді і що наслідки радіації на ненароджених і народжених вже дітей є куди більші як досі сподівалися науковці та лікарі.

Після горезвісного 26-го квітня 1986 року цілі тонни радіоактивних відпадків дісталися у повітря на Україну, Білорусь і західну Росію. Біля 80 відсотків цих променів були ізотопи йоду, яких життя коротке, а інші це були ізотопи цезію. Більшість радіоактивного йоду досталася до людських організмів через коров'яче молоко тому, що тварини паслися на траві, на якій цей йод осів. Йод зокрема небезпечний для дітей, що потребують молока та п'ють його багато, а їхні щитні залози набирають скорше та більше радіації. Рак щитних залоз звичайно можна добре лікувати через операції.

Однак лікарі, які тепер перевели обслідування в Білорусі є заскочені тим, що рак щитних залоз, який тепер атакує дітей має куди небезпечніші форми, та появляється куди скорше як звичайно. Зареєстровано вже випадки смерті і дуже поважного захворіння. Д-р М. Голдин остерігає отже, що розвиток рака щитних залоз серед населення, яке було виставлене на радіацію із вибуху реактора в Чорнобилі щойно розпочинається і ніякі науковці не можуть з певністю сьогодні сказати, який буде дальший розвиток недуг рака в загальному.

Юристи творять зв'язки з Україною

Торонто. —ФУКПП — Програма навчання, що її проводить Канадеіен Бар Ассошіейшен для адвокатів східної і центральної Европи, успішно закінчила другий рік своєї роботи. В 1991 р. 26 адвокатів з Польщі, Мадярщини, Чеської і Словацької Республік провели три місяці в Канаді вивчаючи Канадську законодавчу систему. Програма, яка включала лекції і підготовку в Оттаві вимагає, щоб кожен з адвокатів якийсь час відпрацював з місцевою адвокатською фірмою.

Як відгук на зміну в колишньому Совєтському Союзі в 1992 р., програма була розширена, щоб включити адвокатів з України. КБА поклала на чільне місце проєкт з Україною як частину зобов'язань по допомозі в здійсненні демократичних і законочинних змін в країнах східної Европи.

(Закінчення на стор. 4)

МІЖНАРОДНИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ ЖУРНАЛ ПИШЕ ПРО УКРАЇНСЬКУ ЦЕРКВУ

Джерзі Сіті, Н.Дж. (О. К.). — Міжнародний католицький місячник „Світова католицька інформація", який появляється в Римі, але рівночасно має свої видання в англійській мові, та бюра в ЗСА, у своєму виданні за місяць серпень посвятив багато місця проблемам української релігії та ускладненням, які тепер із розквітом релігійного життя в Україні, набрали міжнародного зацікавлення та уваги. Для точного з'ясування існуючої ситуації редакція цього престижевого католицького місячника інформує у редакційній статті п. н. „Чи в напрямі єдности?", що виделегувала своїх двох кореспондентів, це польського ватиканського журналіста Домініка Моравського і французьку журналістку Маргарету Пітер, які живуть в Україні, щоб вони подали вичерпні інформації на тему релігійної проблеми, яка ще не розв'язана в Україні.

Журналісти перевели інтерв'ю з Патріярхом і Кардиналом УГКЦ в Україні Мирославом Іваном Любачівським та із директором Інституту ім. Митрополита Шептицького в Оттаві о. Андрієм Чировським, в часі його перебування у Львові.

Кардинал М. Любачівський говорив на тему першого синоду УГК Церкви, що відбувся у місяці травні у Львові, заявив, що найбільшим бажанням усіх українців-католиків, як і усіх єпископів є визнання Папою Іваном Павлом II Українського Греко Католицького Патріярхату. Рішення лежить тепер в руках Папи. Він також підкреслив, що участь на Синоді єпископа УПЦ Всеволода вказує на те, що УКГЦ не лише відкрито хоче співпрацювати з іншими релігійними спільнотами, а також щиро зацікавлена у братніх відносинах.

Про це саме бажання діялогу на співпраці між тими двома Церквами говорив із французькою журналісткою о. А. Чировський, підкреслюючи, що УГКЦ може куди легше вести діялог із православними, як римокатоликами, бо тут є різниця у ментальності. о. А. Чировський відкинув також питання журналістки чи УГКЦ є дуже „націоналістичною", бо після тисячолітньої історії цієї Церкви, коли завжди до неї втручалися різні посторонні впливи, тепер вона має право розпростерти свої крила та показати, за що вона віками боролася.

У своїй статті п. н. „Зі зором в сторону Константинополя" М. Пітер, подаючи перебіг Синоду знову зупиняється на важливому моменті, що там був присутній Єпископ Всеволод за відомом Патріярха Константинополя і що це є першим кроком до екуменічного діялогу. Вона також підкреслила бажання вірних та Владик УГКЦ мати Патріярхат.

Д. Моравскі у репортажі зі Львова п. н. „Другі легенди" спершу розглядає відому справу підпорядкування українських католиків Перемишля польському Кардиналові Йозефові Глемпові і уважає, що цей конфлікт можна було краще оминути передаючи цей УГКЦ Єпископат без посередньо Ватиканові, а так рішення Папи викликало непотрібний конфлікт УГКЦ з Польщею. Автор добре спостеріг широке пробудження релігійности не лише в західних частинах України, але і в східних, хоча підкреслює комплекс непорозумінь між православним і католицьким населенням в західних частинах України, де католики все ще пам'ятають насильне впровадження православ'я після Другої світової війни.

Відбувся правописний форум у Києві

Київ (Я.Р.). — Дня 23-го липня 1992 року відбувся заходами директора Міжнародної Школи Українознавства Ігоря Осташа в Києві перший республікансько-діяспорний правописний „круглий стіл" — форум напередодні світового конгресу українців 21-24-го серпня 1992. Тема „круглого стола" була коротко зформульвана так: „Український правопис: за і проти. Її розвинув у довгому вступі д-р Андрій Бурячок, голова Правописної Комісії Академії Наук України в Києві, відмічуючи окремо питання унормованости правопису в новій ситуації в Україні і діяспорі та подаючи подробиці праці його Комісії. З республіканських учасників форуму приймали участь у дискусії д-р Ольга Кочерга, д-р Л. Тоська й інші. Всі вони підкреслювали важливість правописних норм і недоліки сучасного правопису, що не розв'язує багатьох проблем, зокрема, коли йдеться про термінологічні українсько-іншомовні словники (О. Кочерга).

(Закінчення на стор. 4)

ПОЧАТОК НАВЧАННЯ В МУЗИЧНОМУ ДОШКІЛЛІ

Ірвінгтон, Н. Дж. — Нюарський відділ Українського Музичного Інституту Америки повідомляє, що початок навчання в Музичному Дошкіллі під проводом Марти Шлемкевич-Савицької відбудеться у понеділок, 14-го вересня в залі Українського Народного Дому, 140 Проспект авеню, Ірвінгтон, Н. Дж., третій поверх. У справах вписів звертатися на числа (908) 276-3134 або (201) 374-8079.

„КНИГИ, ЯК І ЛЮДИ, МАЮТЬ СВОЮ ДОЛЮ"

В редакції „Свободи" д-р Л. Крушельницька (зліва) і д-р А. Процик.

Джерзі Сіті, Н.Дж. (П. Часто). — Якщо ми погоджуємося з думкою, що дім без книжки — це те саме, що тіло без душі, то логічно продовжуючи її, дійдемо до зрозуміння, як багато важать бібліотеки в житті народу, нації. Цю тезу авторитетно потвердила у своїй розповіді гість „Свободи" — доктор історичних наук і директор академічної бібліотеки імені В. Стефаника у Львові Лариса Крушельницька. Вона приїхала до Іллінойського університету на наукову конференцію „Україна і її сусіди" і мала там дві доповіді: „Карпати в передісторії України" і „Про нищення бібліотек тоталітарними режимами".

Спершу коротенький історичний екскурс: „Нашу бібліотеку засновано в 1940 році на базі надзвичайно вартісних книгозбірень Наукового Товариства імені Т. Шевченка, Ставропігійського Інституту, Народного Дому імені Оссолінських. За „перших совєтів" туди влилося ще 80 менших колекцій. В часі німецької окупації бібліотеку закрили, проте книжки залишалися на місці. А після війни, з поверненням совєтської влади, продовжилася конфіскація приватних книжкових скарбів і передання їх у фонд наукової бібліотеки імені Стефаника".

Чи не випливає з цього, що совєти дбали про розвиток освіти і культури?

„Аж ніяк. Таки від перших днів діяльности установи стали надходити довгі списки книжок, які належало вилучити. Оскільки української літератури пильні цензори не знали, то спочатку взялися за жидівську — вона ж бо писана „не такими" буквами. І завдали чимало шкоди місцевій жидівській літературі, та й

(Закінчення на стор. 4)

ПРЕЗИДЕНТ Л. КРАВЧУК ПРИЙНЯВ ДИРЕКТОРА ЮСІА

Київ (УНІАР). — Тут у понеділок, 7-го вересня, Президент України Леонід Кравчук прийняв директора американської агенції ЮСІА Генрі Катто. Під час зустрічі обговорено стан і перспективи українсько-американських відносин та ситуацію в „гарячих точках" плянети. Л. Кравчук висловив зацікавленість України в об'єктивному висвітленні подій, що відбуваються на її території.

Генрі Катто повідомив про наміри ЮСІА відкрити у Києві американський культурний центр. Обговорено також конкретні практичні питання про створення центру. У зустрічі взяв участь амбасадор ЗСА в Україні Роман Попадюк.

Генрі Катто і члени очолюваної ним делегації зустрілися з керівництвом державної телерадіокомпанії України. Президент компанії Микола Охмакевич розповів про перспективи розвитку та проблеми телевізійного і радіомовлення.

До столиці України 7-го вересня з робочою візитою прибула делеґація міністерства оборони Болгарії на чолі із заступником начальника генерального штабу Любленом Пехливановим. Делеґація провела переговори з представниками міністерства оборони України з метою підготовки угоди про двостороннє співпрацю між обома країнами.

Розгляд справи І. Дем'янюка американським судом буде продовжений

Нешвілл, Тен. — Як інформує пресове агенство Ассошіейтед Пресс, федеральний суддя Томас А. Вайсмен відкинув старання урядових американських чинників, щоб не розглядати справи поступовання американського судівництва у відношенні до справи, чи правильно виселено І. Дем'янюка до Ізраїля.

Суддя Т. А. Вайсмен назначив дні 15-го або 16-го жовтня на розпочаття слідства, чи офіційні американські судді зумисне затримали свідчення, які могли звільнити І. Дем'янюка від вини, тому що це не він був т. зв. „Іваном Грозним". Суддя Т. Вайсмен ствердив, що прохання Департаменту юстиції не розглядати цю справу не є переконуюче тому, що „кожне підозріння, що хтось міг вплинути на вислід рішення суду мусить бути розглянене".

Як відомо, в червні адвокати І. Дем'янюка звернулися з проханням відкрити знову справу видалення його із ЗСА тому, що воно було обосноване на фальшивих і промовчуваних фактах. На цій підставі Апеляційний суд у ЗСА покликав суддю Т. Вайсмена на те, щоб він переслухав трьох колишніх урядників Бюра Спеціяльних Інвестиґацій (ОСІ), яка займалася розшуками за „нацистами" і колишнього заступника прокуратора ЗСА в стейті Огайо, який помагав засудити І. Дем'янюка. Суддя Т. Вайсмен поінформував, що він покличе також інших свідків, які були замішані до справи передачі І. Дем'янюка ізраїльському судові.

Румунський прем'єр звинувачує комуністів у саботажі

Букарешт. — В понеділок, 7-го вересня, прем'єр-міністер Румунії Теодор Столожан заявив, що доставка харчів у бідні регіони країни „саботувалася певними силами з метою вплинути на результати виборів, призначених на 27-го вересня". Столожан мав на увазі колишніх комуністів, що посідали в різних румунських міністерствах і намагаються скомпромітувати урядову політику ринкових реформ.

Румунські газети повідомляють, що прем'єр-міністер буде змушений використати армію для доставки харчів. Спостерігачі підкреслюють, що чим ближче до дня парляментських виборів, тим більше загострюється політична ситуація в Румунії. На останньому засіданні кабінету міністрів Столожан сказав, що володіє інформацією, згідно з якою „в багатьох місцевостях і містах старі сили пробують викликати невдоволення населення на цьому важливому етапі передвиборної кампанії".

Румунське радіо повідомило, що наприкінці цього тижня уряд оголосить про надзвичайні заходи боротьби з харчовою кризою.

У СВІТІ

ЕТІОПСЬКИЙ ПАСАЖИРСЬКИЙ літак на вимогу п'ятьох озброєних викрадачів приземлився в Римі. Злочинці мирно здалися в руки поліції. Всі п'ятеро стверджують, що були жертвами політичних переслідувань в своїй батьківщині і готові стати перед італійським судом. За викрадення літака в Італії карають тюремним ув'язненням від 7 до 21 року. Якщо на суді підтвердяться факти переслідувань, етіопці дістануть в Італії політичний азиль.

ПРЕДСТАВНИК КОМІСІЇ ООН в Іраку повідомив, що іракські власті не чинять ніяких перешкод для діяльности комісії, тим часом газети з кожним днем все більше стимулюють ворожнечу щодо Заходу. Нова пропагандивна кампанія розгорнулася у зв'язку із забороною летів іракських літаків над південними районами країни. Однак іракське воєнне летунство не вступає в жодні конфлікти з летунством західних держав, яке контролює повітряний простір Іраку південніше 32-ої паралелі.

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ Грузії Звіяд Ґамсагурдія в інтерв'ю для „Російской газети назвав теперішній грузинський уряд „злочинною хунтою Шеварднадзе", яка „знищує демократію і встановлює тоталітарний режим". Щодо грузинсько-абхазького конфлікту, то Ґамсагурдія сказав, що „відбувається не агресія Грузії проти Абхазії, а агресія хунти проти всієї Грузії, проти грузинського і абхазького народів". Ґамсагурдія запевнив, що у вигнанні продовжує свою президентську діяльність: „пише звернення до грузинського народу, укази, призначає осіб на різні посади".

ДЕМОКРАТИ СТРАЙКАРІВ НЕ ПІДТРИМАЛИ — СТРАЙК ПРИПИНЕНО

Київ (УНІАР). — Тут 3-го вересня провід Української Республіканської партії виступив із закликом негайно припинити страйк, оскільки він, на думку керівників УРП, стає найбільшим ворогом української держави. „Спекулюючи на тимчасових загальних труднощах, — сказано у заяві, — колишні номенклятурні функціонери, які очолили вільні профспілки, руками страйкарів наживають політичний капітал".

Народний Рух України також засудив страйк і закликав до його припинення. У заяві НРУ сказано, що представники Руху не раз засвідчували підтримку представникам профспілкового об'єднання дійти порозуміння з урядом у межах реальної можливости задоволення частини їхніх вимог. У діях керівництва цих профспілок викликає подив небажання узгоджувати дії з іншими профспілковими та громадсько-політичними об'єднаннями і уникнення від пропонованих консультацій. Впадає в око переважна спрямованість вимог страйкарів на задоволення своїх матеріяльних проблем, що можливе лише за рахунок інших верств населення, насамперед пенсіонерів та малозабезпечених. Політичні ж вимоги щодо конституції, виборчого закону, які є визначальними для реформування нашого життя, лишилися поза увагою керівництва страйкарів". Далі в заяві Руху зазначено, що цей страйк об'єктивно можна розглядати як випускання пари перед наступними широкими політичними акціями. Рух закликав припинити страйк і боротися за поліпшення свого життя єдиним фронтом демократичних сил.

Не підтримали страйк і низка інших незалежних профспілок, зокрема Рада федерації незалежних профспілок, Координаційна рада солідарної профспілки, Рада федерації профспілки кооперації та інших форм вільного підприємництва, Рада профспілки залізничників і транспортних будівників, Рада профспілки збройних сил, Центральний комітет профспілки Академії наук. Всі вони видали спільну заяву, у якій висловили стурбованість страйком, до якого закликала і вдалася Координаційна Рада Вільних Профспілок України. „Ми не можемо підтримати методи, до яких вони вдалися, і засуджуємо намагання будь-яких профцентрів досягти соціяльних пільг для одних категорій трудівників за рахунок інших професійних груп. Такі дії підривають економіку незалежної України, дискредитують профспілковий і робітничий рух, ведуть до подальшого зубожіння населення в цілому. Дванадцятого серпня шість профспілкових об'єднань України, до яких входять понад 25 мільйонів членів, уклали угоду з Урядом на друге півріччя цього року. Вона передбачає підготовку за участю профспілок докорінної реформи заробітної платні, розробку генеральної тарифної угоди на 1993 рік і є відкрита для підписання іншими профспілковими об'єднаннями". Далі у спільному зверненні міститься заклик до Координаційної Ради Вільних Профспілок негайно припинити страйк, приєднатися до згаданої угоди профцентрів і Уряду і вирішувати всі наболілі питання в рамках генеральної тарифної угоди.

На думку авторів спільної заяви, така ситуація стала можливою в наслідок непродуманих, непослідовних дій Уряду у проведенні економічних реформ. В заяві міститься пропозиція до Президента України Л. Кравчука притягти до персональної відповідальности урядових чиновників, з вини яких стався черговий соціяльний вибух у суспільстві.

Пресова служба Кабінету Міністрів повідомила, що організатори страйку подали пресі дуже перебільшені маштаби акції. Зокрема, в окремому повідомленні йдеться про нібито масову підтримку страйку залізничниками України, що насправді не відповідає дійсності, бо із 78 залізничних депо страйкували лише працівники станцій Київ-пасажирський, Дарниця, Жмеринка і Козятин. Всі інші робили все можливе для забезпечення нормального перевезення людей і вантажів і нині намагаються усунути дестабілізацію, спричинену страйком. Складніша ситуація в авіяції, бо за добу 405 рейсів не здійснили свої лети, а в Бориспільському летовищі страйкувала ли навіть наземні технічні служби. Уряд змушений був доручити міністерству оборони України взяти на себе функції управління повітряним рухом і забезпечити приземлення цивільних літаків на військові ле-

(Закінчення на стор. 4)

В АМЕРИЦІ

МИНУЛОГО ТИЖНЯ у четвер, 3-го вересня Президент України Леонід Кравчук зустрівся з надзвичайним і повноваженим послом ЗСА в Україні Романом Попадюком на його прохання. Посол підкреслив цінність партнерських стосунків між українськими та американськими підприємцями. З американської сторони участь у розмові брав президент торговельної палати ЗСА Джім Шеппард. Обидві сторони вже найближчим часом мають намір відкрити представництво торговельної палати ЗСА в Україні.

ПРОДАЖ АВТ домашнього виробу та малих вантажників зросла в останніх днях серпня на 9.2 відсотки. Аналітики твердять, що це не є наслідком більшого запотребування, але результатом зміни загального тренду у покупців, які радше набувають малі фургони чи спортово-практичні вантажники замість особових автомашин. Крім цього домашнього виробу авта стали також більш привабливими для покупців, зокрема з упадком вартости доляра, коли то заграничні виробництва авт мусіли підвищити ціни своїх автомашин у ЗСА.

ЗГІДНО З УРЯДОВИМ зіставленням, кількість американських громадян, які під сучасну пору живуть у категорії убогости, минулого року зріс на 2.1 міл. осіб до загальної кількости 35.7 міл. Ці нові цифри є найвищими від початків 80-их років, а справжнє число осіб у цій категорії є найвищим від 1964 року. Політичні спостерігачі уважають, що це не є надто корисним, а може навіть до деякої міри політично шкідливим для виборчої кампанії президента Джорджа Буша.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Ізраїль та араби в пошуках компромісу

Від минулого тижня відбувається у будинку Державного департаменту у Вашінґтоні мирова конференція Ізраїля та його арабських сусідів. Сам факт заіснування такої конференції — це великий успіх Джеймса Бейкера в останніх тижнях його урядування, як державного секретаря. Тепер, як відомо, він діє у Білому Домі, як його шеф штабу та дорадник у передвиборчій кампанії президента Джорджа Буша. Він використав програну у паляментарних виборах довголітнього прем'єра Їцака Шаміра, лідера крайньоправої партії Лікуд, та прихід до влади Соціялістичної партії, голова якої Їцак Рабін, колишній амбасадор Ізраїля у Вашінґтоні, генерал, став новим прем'єром. Рабін негайно завів ліберальніший режим, скасував рішення Шаміра, щоб видалити з Ізраїля кілька непримирливих арабських діячів, звільнив 200 арабських в'язнів і заповів звільнення дальших та заборонив дискримінувати арабів, мешканців Ізраїля, в праці. Настала краща атмосфера, яка вможливила скликання мирової конференції і поведінку ділових нарад, але до заведення миру на базі компромісу між партнерами, які один одного дотепер не визнали — страшенне трудний. Пригадаймо, що з усіх арабських держав єдиний Єгипет визнав існування Ізраїля та заключив із ним сепаратний мир за президентури Джиммі Картера, всі інші офіційно все ще не виреклися мрії — зіштовхнути Ізраїль до Середземного моря.

По суті — теперішня конференція інша, як попередні. Тоді центральною проблемою був зворот Ізраїлем окупованих арабських земель в заміну за визнання арабами ізраїльської держави та встановлення нормальних взаємин. Тепер йдеться, щоб розв'язати проблему палестинців, себто автохтонних арабів, які втекли були з Палестини, теперішнього Ізраїля, коли вибухла перша ізраїльсько-арабська війна, та встановлення іншого правнодержавного ладу на окупованих землях. Уряд Рабіна заявив готовість надати окупованому правобережжі Йордану і смузі Ґази автономії під суверенітетом Ізраїля — палестинці ще не виреклися мрії — створення окремої держави, хай у кордонах Ізраїля, із столицею у східньому Єрусалимі, що для Ізраїля є несприйнятливою концепцією.

Колишній прем'єр Шамір принципово відмовлявся переговорювати з Палестинською Визвольною Організацією, головою якої є Ясір Арафат, з уваги на акти терору, що його ця організація переводить. Прем'єр Рабін погодився на участь у конференції Гаван Шаварі, жінки, видатного члена ПВО. Але ні одна сторона не хоче зривати конференції, здаючи собі справу, що це було б проґавленням історичної нагоди завести мир. Тому ця репрезентантка палестинців запропонувала, щоб покищо створити двосторонню Комісію для розгляду ,,леґальних'' питань і проблеми прав людини, а вона полетить до Тунісу, осідку теперішньої централі ПВО, для звітування і наради. Представник Ізраїля заявив, що він погоджується на створення Ділової комісії, яка обміркувала б різні можливості компромісу.

Таким чином ніби ,,наприкінці тунелю появилося світелко". Але той ,,тунель" дуже довгий і шлях до виходу з нього засіяний колодами. У пошуках компромісу напевне відіграє активну ролю американська дипломатія, яка діятиме і без Джеймса Бейкера. Поважним чинником у користь компромісу включно із зворотом деяких окупованих арабських земель є 300,000 жидівських еміґрантів із колишнього СССР, головно із корінної Росії, які поголовно стали противниками політики фанатичного Шаміра. Найбільше на встановленні миру на Близькому Сході залежить Америці, яка була і не відмовляється і надалі бути протекторкою Ізраїля, але потребує політичної й економічної співпраці з великим арабським світом, якого такі країни, як Єгипет, Марокко, Савдійська Арабія й Емірати завжди орієнтувалися на демократичний Захід. Це не байдужа для України справа. Бо замирений Близький Схід дуже потрібний Україні — як торговельний партнер.

Ольга Кузьмович

ПРИЙШОВ ЧАС ЖНИВ ДЛЯ ІСТОРИКІВ

Ці, які відвідували Україну в історичних серпневих днях, привозили різноманітну пресу — чи то суто українську, чи цю, що появляється тепер в Україні російською і українською мовами. Преса ця різних напрямків, різних зацікавлень та різна своїм журналістичним поземом. Як не дивно, але, не зважаючи на це, що всі нарікають на брак паперу, появляються щораз нові видання, хоча іноді технічно вони дуже слабі і треба великої терпеливости та уваги, щоб ці газети читати. А тим часом вістки там різні, часто для нас дуже цікаві, а то і ревеляційні. Ось саме у серпневому виданні ,,Нескореної України" в числі 14-му (18) находимо справді для нас незвичайну вістку-статтю пера Григорія Гребенюка п. з. ,,Убивцю Євгена Коновальця до суду!". На підставі Московської газети ,,Труд" ч. 110 з 23-го липня ц. р. автор інформує читачів та цитує відтам в цілості прохання до президії 23-го з'їзду КПСС в'язня Владимирської тюрми Судоплатова Павла, якого арештували в 1953 році як довіреного Берії. Просидівши вже 12 років за те у тюрмі, Судоплатов бороniться тим, що був від 1921 року аґентом за кордоном, а Берію пізнав щойно в другій половині 1938 року, коли вернувся з Роттердаму до Москви, виповнивши дане йому ЦК ВКБ (б) завдання ,,уничтожити" бомбою голову ОУН і ,,головного німецького аґента'' Євгена Коновальця. Він подає також, що довго перед появою Берії він виконував працю проти українських націоналістів в Европі, Канаді, Арґентині і Манджурії.

Далі Г. Гребенюк інформує: тому що прохання генерала-лейтенанта П. Судоплатова підтримало 30 ветеранів розвідки, його помилувано, і нині він на волі пише під псевдонімом книги і виступає з лекціями перед новим поколінням чекістів на методико-виховні і патріотичні теми. Автор статті перелічує три відомі убивства провідних українських мужів, а це Коновальця, Петлюри та Бандери, як також знищення голодом понад сім мільйонів населення і доказує, що ні один із убивців не був покараний українським народом. Тому тепер, на думку Г. Гребенюка, прийшов час вимагати від Росії видачі П. Судоплатова і то лиш в руки українського правосуддя.

Ця несподівана новина із поданням документів, які відкрито в архівах совєтського судівництва і совєтської розвідки порушить напевно всіх українців. Значить, дотеперішня версія, хто був убивником Є. Коновальця неправдива. А може Валюх і Судоплатов — це одна і ця сама особа? Ми не ставимо навіть під сумнів, що убивцю, якщо такий справді живе, треба б тепер поставити під український суд та вимагати його видачі Росією, але добре б було точно прослідити ще також інші матеріяли, які тепер розкриваються, щоб бути на 100 відсотків певними, що Судоплатов не пришив собі такий ,,геройський" вчинок на те, щоб здобути прихильність всевладної тоді Комуністичної партії на це, щоб видістатися з тюрми.

Це вимагає праці наших сучасних істориків, щоб раз і назавжди викрити справжню правду про убивство Є. Коновальця із переконливими доказами архіварного матеріялу, що став віднедавна доступний. Бо ж досі ця справа, як багато інших, не була вияснена належно і навіть найбільше достовірне джерело інформацій, яке досі вживаємо, а це Енциклопедія Українознавства, під гаслом ,,Євген Коновалець" пише, що він згинув ,,з рук большевицького аґента", не подаючи ніякого прізвища.

Отже, для сучасних істориків настав час жнив — вперше від 70 років вони можуть мати доступ до тайних досі архівів, до списків, дат та прізвищ тих, які навмисне або лиш з особистого страху нищили українських передових людей політичного чи культурного життя. У цьому напрямі, як завважуємо із преси України, працює вже історик Сергій Білокінь, займаючись матеріялами, що торкаються в першу чергу українських інтелектуалів, які були запроторені в совєтські тюрми та карні табори. Але тут поле широке для інших, зокрема цих істориків молодшого покоління, які можуть розглядати події XX сторіччя холодно, без емоційних впливів та упереджень до джерел, де вони їх найдуть. А тут треба бути

(Закінчення на стор. 3)

Ярослав Татомир

ПІДТРИМАЙМО БУДІВНИЧИХ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

Закиди що з ними зустрічається український Уряд прем'єр-міністер Фокін і навіть Президент України Леонід Кравчук це, перш за все, закиди надто повільного переходу із тоталітарної економіки на економіку вільного ринку.

24-го серпня появилася у найбільшому філядельфійському щоденнику ,,Філядельфія Інквайрер" редакційна стаття п. з. ,,Післясовєтська травма". У цій статті автор говорить про дуже великі труднощі і небезпеки, що сьогодні стоять перед Росією у зв'язку із переходом від тоталітарної економіки до економіки вільного ринку. Думки автора мають теж повне відношення до України з цією тільки різницею, що труднощі і небезпеки, які сьогодні є перед Росією у ще більшій мірі виринають перед молодою українською державою, яка щойно розбудовується, щойно стає на ноги.

Редакційна стаття у цій газеті говорить, що Єльцин у жахливому зусиллі напотемки шукає за правильним шляхом для перетворення величезної сцентралізованої господарчої системи, яка розпадається, у якийсь рід системи вільного ринку. Ще ніяка країна не мала успіху у такому переході і здається, що Захід не має формул, які підходили б до російських обставин.

Міжнародний монетарний фонд вимагав від Росії, як ціну за багатобільйонову допомогу, каже ,,Ф. Інквайрер", обтяти субсидії для державних підприємств. Як що держава послухала б поради цього фонду — багато фабрик були б змушені припинити продукцію, що спричинилось би до величезного безробіття і великих неспокоїв і заколотів.

Але, знову ж, коли держава буде друкувати додаткові гроші, щоб підтримувати неприбуткові підприємства, це буде дуже погіршувати інфляцію і життєві умовини найширших мас населення.

,,Так що Росія є у скрутному положенні, — пише ,,Філядельфія Інквайрер" без ясного шляху виходу із цього положення. Не багато змінилося, але і ці зміни наступили надто швидко".

Вигляди швидкого виходу із цієї ситуації є у додатку послаблені цим що розпад колишнього Совєтського Союзу розірвав сполуку між республіками, які були економічно залежні одна від одної, якщо йдеться про сирівці, а теж тому, що часто деякі складові частини кінцевого продукту, який був продукований в одній республіці, були продуковані в іншій республіці СССР.

,,Якщо економічне і суспільне напруження зруйнує крихку російську демократію" — каже Ф. Інквайрер", то американці і росіяни будуть один одного питати — чи ця переміна не повинна була проходити повільніше... Один рік після цього, як державний переворот провалився, ми можемо сказати, що російська спроба продовжується, але прогноза турбує".

Дуже темні прогнози для російської ,,перебудови'' дає теж ,,Лос-Енджелес Таймс'' у статті Джана Тгор Даглбурґа ,,Кволий старт російської приватизації''. (За ,,Філядельфія Інквайрером з 26-го серпня). Далглбурґ пише, що під теперішню пору, тільки 2.9 відс. підприємств у Росії є у приватних руках. У приватних руках є тільки 4 відс. ресторанів і 8 відс. малих крамниць.

Російська федеральна служба у справах праці опублікувала недавно рапорт, у якому передбачає, що у грудні ц. р. безробіття у Росії зросте до два і пів мільйона людей. Сьогодні в Росії є 350,000 безробітних. Цей рапорт передбачає теж, що коли будуть стримані субсидії для неприходових підприємств, ці підприємства будуть банкрутувати, російський ринок праці буде швидко маліти, так що при кінці року може бути не менше як 10 кандидатів на кожну вільну працю.

Діючий прем'єр-міністер Єґор Ґайдар заповів, каже Даглбурґ, — що гострий зріст звільнень у праці повинен початися у вересні, зокрема в індустрії, зв'язаній з обороною країни. Ґайдар передбачав теж великий зріст цін харчів, включно з хлібом. У зв'язку з цим Єльцин зарядив установлення національної резерви зерна.

Усе те, що ,,Філядельфія Інквайрер" та ,,Лос Анджелес Таймс" пишуть про величезні труднощі і небезпеки, що їх має Росія у переході із тоталітарної совєтської економіки на економіку вільного ринку, має відношення у ще більшій мірі до України. Йдеться про те, що коли, після розпаду Совєтського Союзу Росія перебрала весь скарб СССР, державний апарат, армію, шкільництво, будівлі амбасад по всьому світі і т. п., український народ починав будувати свою незалежну державу майже від — зера.

(Закінчення на стор. 3)

З ЛИСТІВ З УКРАЇНИ

Лист з Маріюполя

У Маріюполі 600,000 мешканців, із них 250,000 українців (на жаль, на пашпорті), тих, які зреклися навіть у документах свого роду, порахувати вже нема змоги. Всюди звучить російська мова. Всюди... Рідну мову можна почути лише в радіо і українських програмах телевізії. Жменька таких, як я, варіятів, які принципово розмовляють по-українськи, інколи дратують, інколи розважають публіку, яку цікавить лише власний шлунок. У місті близько 80 шкіл. Усі російські, те саме з дитячими садками, технікумами, інститутом. Робляться якісь декоративні потуги з українськими окремими клясами, куди обіцянками заманюють окремих дітей. Вражає позиція їхніх батьків, котрих можна зформулювати такими словами: ,,А що я і моя дитина з того матимемо?" Це не поступ, а торгівля. Про не одну свідомість, національну гордість немає мови. Тут давно забули, що це таке.

Та вражає і знесилює навіть не це. Пригноблює абсолютне нерозуміння особливостей нашого східнього реґіону свідомими українцями як у Києві, так і в Донбасі. Хочуть негайно все змінити. Це лякає, а часто і злить місцеве населення, яке отруєне комуністичною пропаґандою. Тут потрібна політика не кільометрових скоків, а терпелива. вперта стратегія руху черепахи, що по сантиметрі рухається у потрібному напрямку. Лише так можна пригорнути до себе частину старшого і середнього покоління, яке, повторюю, хронічно хворе великоросійською нежиттю. А молодь треба аґітувати не лозунґами, не деклляраціями, не дулями в кишені, а конкретними справами. Бачу їх перш за все у нових талановитих, написаних на конкретній основі, підручниках. Це слід зробити негайно, і не шкодувати на це коштів, ні паперу, ні сил, ні часу. Бо всюди діти і юнацтво продовжують навчатися за старими підручниками, де і граматичні вправи, і задачі математичні (у молодших клясах), і географічні та історичні виклади наскрізь просякнуті Леніном, комуністичною аґітацією, російською зверхністю.

Ми втрачаємо ще одне покоління і ростимо рабів чужих. 99 відс. вчителів за інерцією слухняно у своїй роботі ідуть за підручниками. Так легше і думати не треба і часу не тратити на вишукування нового по бібліотеках і часописах. Видавництва плачуть, що нема паперу. Справді, його мало. Але не видають ще твори художньої літератури, довідники, всякі бюлетені тощо. Хай простять мені Шевченко, Винниченко, Хвильовий, Стус, Грушевський, усі наші незабутні великомученики, хай простять мені всі сучасні українські письменники, але коли б Господь спитав мене, що потрібно Україні в умовах паперового голодомору більше — їхні нові книжкові видання чи підручники, я б не вагаючися сказав: підручники. Інакше через 10—20 років ні Шевченка, ні Стуса, ні Грушевського у східній Україні не буде кому читати. Ті підручники, якими забиті всі школи, слід негайно, як страшну смертоносну отруту, знищити. Я у відчаї думаю навіть, що краще хай молодь росте неписьменною, недоуками, аніж зрадниками і духовними покручами.

20 років працюю в школі. І бачу проблему навчання і виховання зсередини. І цей лист прошу вас вважати не призатним. До Канади час від часу приїздять із України впливові діячі. Чи не могла б діяспора у проміжку поміж оплесками, тостами і співанням гимну донести до їх державних вух? Бо тут із цим ні у часопис, ні у високий кабінет не пробитися. Тут навчилися вислуховувати не слухаючи, артистично кивати, зітхати, і нічого далі не робити. Даруйте, що нічого не пишу про себе. Був період, коли опустилися руки.

Н. Н.

НА 10 МІЛ. ДОЛ. КУПИТЬ Казахстан харчів, медикаментів, сільськогосподарських машин у Пакістані в рамках чотирирічного кредиту, наданого пакістанським урядам. Крім того, Пакістан за власні кошти збудує в Казахстані цементову фабрику вартістю 50 міл. дол.

ОЗБРОЄНІ ТАДЖИЦЬКІ бойовики, серед яких було чимало кримінальних елементів, 31-го серпня роззброїли варту президентської резиденції і захопили закладниками 20 членів уряду республюки. Президент Таджикістану Рагман Набієв потрактував ці антиконституційні дії як ,,відверту спробу державного перевороту, що здійснюється за таким самим пляном, як і в травні цього року". Він дав до зрозуміння, що за всіма цими протиправними акціями стоять ісламські фундаменталісти.

Петро Кононенко,
професор, директор
Інституту українознавства

МІРА ГІДНОСТІ, ДУХОВНОСТІ, КУЛЬТУРИ

ОБГОВОРЮЄМО ПРОЕКТ НОВОЇ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ

III

Було б півбіди якби зазначеного типу суперечності існували лише в стилістичній сфері. Коли б, скажімо, лише у цьому варіанті проголошувалися бажані постулати як істини типу ,,СТ. 10. Усі люди народжуються вільними"... Мовби мільйони громадян СРСР не були обернені в рабство, а їхні діти також не народжувалися приреченими на рабство. Або перли типу: ,,Ст. 26. Право законодавчої ініціативи у Національних Зборах належить народу (?!) України...ст. 27. Народ здійснює законодавчу ініціативу шляхом внесення до Національних Зборів відповідного законопроекту..." Бо: що це — ,,народ", 53 мільйони населення? І як же реально він може створити і внести до Національних Зборів свій законопроект? Чи й тепер ,,народом" буде, як Людовік XIV, якась одна особа або новий ,,розум, честь і совість нашої епохи"? Виходить, легко винести Сталіна з Мавзолею, але важко — з черепних коробок ,,демократичних" законотворців.

А це, повторимо, не минає безслідно, до того ж — у питаннях концепційно важливих. Ще один доказ — проблема мови, освіти, науки, культури.

Дивно, але, як і в довготривалій практиці, в проекті Конституції лише декларується потреба їх розвитку. До прикладу: про економіку говориться, що вона може розвиватися у формах приватної, кооперативної, державної власності (хоча важко уявити механізм реалізації здекларованого принципу; але, можливо, це для мене), — про освіту ж, науку, культуру — їх зміст і форми — і тепер тільки гасла. Відомо: криза освітньо-духовної сфери нашого суспільства була як наслідком, так і — у свою чергу — причиною кризи соціально-економічної, політичної, національної. Хто і як буде **виводити суспільство, держав з тієї кризи? Чи й далі владні структури у сферу духовну, як** те зазначено в ст. 4, втручатися не будуть, тобто не дбатимуть про неї? Тоді ми й залишимося лише колонією розвинутих країн.

Не станемо ми розвинутою державою і за умови, коли не виконуватимемо прийнятих законів або не прийматимемо тих, що їх диктує саме життя.

Мається на увазі Закон про мови.

Створюється абсурдна ситуація. В проекті Конституції неодноразово говориться про необхідність володіння державною мовою; як і в усіх цивілізованих країнах, навіть обрання особи президентом ставиться в залежність від ,,володіння державною мовою" (ст. 75). Зрештою, ми маємо прийнятий Верховною Радою ще до проголошення незалежності України Закон про мови, в якому мова нації, іменем якої названа держава, визнається державною, а мовам усіх національних меншин гарантується вільний і повний розвиток. Однак, і за цієї умови в проекті Конституції визначення статусу української мови як державної... відсутнє(?!).

Є люди, що обурюються аналогіями. І все ж: положення про державний статус корінної нації держави був відсутній і в сталінсько-брежнєвських конституціях, оскільки за більшовизму на Україну поширювався волевияв російських імператорів: ,,не было, нет и быть не может". Причину зрозуміємо, коли нагадаємо: Петро І, заборонивши видання церковних книг українською мовою, а далі й саму мову, виходив з того, що ,,быть не может" української нації, держави, культури.

Знищення України як етносу, території, нації, держави, культури, суб'єкта міжнародних відносин планувалося й вождями більшовицької імперії.

Але ж український народ на референдумі засвідчив волю не до асиміляції й смерті, а до життя! Відомо й те, що без мови — носія буття, історичної самосвідомості, найповнішого виразника менталітету — нація не є нацією, отже, народом, вона може бути тільки населенням, масою приреченою на дегуманізацію, деморалізацію, а внаслідок цього — і деградацію.

Доказ — понад 300-літня історія українського (як і багатьох інших) народу.

Ще в XVII ст. українці витворили новий тип (козацької, **демократичної**) держави і Конституції (П. Орлика), а на **цій основі — й Академію, що стала одним з найавторитетніших** освітньо-наукових, культурних центрів Європи. Як свого часу Київська Русь. Гетьманщина виявляла ознаки перетворення в новочасну Елладу — державу гуманізму, демократії і культури.

Та прийшла нова орда — російсько-імперська. Матеріальних ресурсів України їй здалось замало, і вона заповзялася вилучити з України ще й душу. Почалося із знищення мови, української освіти й культури.

Проімперські фарисеї і в радянський час силкувалися довести: колонізація України Росією була для українців ,,манною небесною" зокрема: через Росію вони прилучилися до основ європейської культури, і особливу роль у тому відіграла російська мова. Але який то був маразм, іменований наукою! Адже російський письменник О. Грибоєдов суворо запитував співвітчизників: ,,позбудемся ли чужестранья мод? Чтоб добрый, умный наш народ хотя б по языку нас не считал за немцев?", — оскільки у ,,вищому" світі Росії спілкуватися російською мовою вважалося ознакою провінційності й низькорідності. І так само російський історик В. Ключевський у нарисі про Катерину II (,,друга" французьких просвітителів) змальовував таку картину ,,культури" навіть на найвищих щаблях імперії: у царських палатах ,,З...ранку до вечора велася азартна гра на великі суми вперемішку з плітками, підпільними інтригами, пересудами, доносами й флiртом.. Вечорами сама імператриця ставала активною картяркою. Карти рятували придворний гуртожиток: іншого спільного примирюючого інтересу не було в цих людей, котрі, щоденно зустрічаючись у палаці, глибоко ненавиділи одне одного. Статечно говорити між собою їм не було про що; виявити свій розум вони уміли лише у взаємних обмовах; заводити мову про науку, мистецтво або про щось подібне остерігались, бо були круглими невігласами; половина цього суспільства, за словами Катерини, напевне, ледве уміла читати й хіба третина писати... тон придворного життя задавала сама імператриця. Символізуючи розміри й багатства своєї імперії, вона з'являлася на публічних виходах у величезних фіжмах і обвішана діамантами, їздила до Трійці молитися при всіх існуючих тоді в Росії орденах (,,Исторические портреты, 1990).

Російська інтелігенція прислухалася до голосу совісті й пішла до свого народу.

Закінчення буде.

УКРАЇНА БАГАТА, АЛЕ ЗАНЕДБАНА. ДОПОМОЖІТЬ ЇЙ СТАТИ НА ВЛАСНІ НОГИ. ПЕРЕШЛІТЬ ВАШУ ДИВІДЕНДУ І ПОЖЕРТВУ НА ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

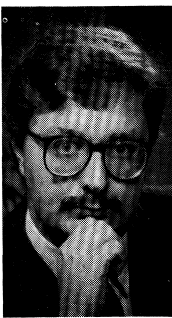
Андрій Жура — доктор медицини

2-го червня 1992 року Андрій Жура, син інж. Бориса і мґр Люби Жури, успішно закінчив медичні студії на стейтовому університеті в Дітройті.

За спеціялізацією він вибрав анастезіологію і тепер проходить клінічну практику в Клівленді.

Андрій закінчив школу українознавства ім. Лесі Українки при православній церкві св. Покрови. Він належав до Юного ОДУМ-у, був учасником багатьох одумівських відпочинково-виховних таборів, їздив ,,стежками батьків по Европі" й був студентом на літніх курсах у Гарвардському Університеті в 1986 році.

Після середньої школи Андрій студіював в університеті Окленду, який закінчив з відзначенням з подвійного курсу, біологія і біохемія, в 1988 році.

Андрій Жура

Андріїв брат Петро закінчив той самий університет з дипломом інженера-електрика. Обидва брати ще з дитинства грають на бандурах і були учасниками багатьох кобзарських таборів на оселі ОДУМ-у ,,Україна" в Лондоні, Канада, та на православній оселі ,,Всіх Святих" в Емлентоні, Пенсильванія.

Як члени капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка, минулого літа їздили в успішне турне по Україні.

Андрій та Петро є членами 82-го Відділу УНС. Обом професіоналістам бажаємо щастя та успіхів у професійному та особистому житті.

О. Марущак,
секретар 82-го Відділу УНС

Підтримаймо...

(Закінчення зі стор. 2)

У додатку до цього, коли Росії грозять у зв'язку з економічними труднощами і з безробіттям тільки внутрішні неспокої і розрухи, перед молодою українською державою, яка щойно будує свої сили і щойно стає на ноги, грозить ще аґресія підготованої російськими лівими або правими імперіялістами, шовіністами або прямо жадними влади генералами чи адміралами.

Коли слідкуємо із радістю, подивом і вдячністю за великими успіхами Уряду України і Президента Л. Кравчука в побудові Української держави, бачимо, що український народ переносить великі економічні труднощі і недомагання спокійно, без великих нарікань і жалів. Що дає нашому народові цю велику духовну витривалість, велику духовну силу?

Відповідь на це питання дає Стівен Ерлянґер у ,,Ню Йорк Таймсі" із 17-го серпня, у статті ,,Для критиків 'Нова' Україна є така сама як 'Стара' Україна", коли він пише: ,,...Але радість 52 мільйонів українців, коли вони остаточно вибороли від історії свою власну державу, пригасила критицизм і незгоду".

У цій статті хочемо сказати, що перехід від тоталітарної господарчої системи до вільного ринку, який Україна сьогодні переживає — незвичайно скомплікований і важкий. Додаймо до цього, що будівничі української держави починали із країною обрабованою із всього, починали від — зера, додаймо, що молода українська держава стоїть перед небезпекою аґресії і додаймо вкінці те, що українська держава стоїть перед дуже скомплікованою і делікатною справою впровадження власної валюти.

Бачимо, що Президент Кравчук та Уряд України успішно розв'язують проблеми, труднощі і небезпеки, що стають перед молодою українською державою на шляху її розвитку і що незважаючи на всі труднощі українська держава чимраз більше кріпшає і здобуває щораз більше визнання, більший респект і більші права у світі.

Допоможім нашому Урядові і нашому Президентові у їхньому важкому змаганні, перш за все, скріплюючи їх політичну вагу на світовій арені нашою єдністю з ними.

Подумаймо над цим, який жахливий злочин ми вчинили б, коли б зруйнували велику, унікальну, може останню вже, історичну нагоду закріпити — вільну, незалежну, українську державу.

Прийшов...

(Закінчення з стор. 2)

справді дослідником, а не прихильником такої чи іншої версії, що прийнялася у нас завдяки численним друкованим ,,споминам очевидця", що їх у діяспорі видано в останніх десятиріччях дуже багато. З власного досвіду, як свідок деяких подій, є мала нагоду не один раз завважити як у споминах очевидців, які брали передову участь у політичному чи культурному житті нашого народу в часі і після Другої світової війни помішано історичну правду із бажанням ,,записатися до історії", або із не дуже вірними фактами, як це було, бо віддаль часу іноді робить також шкоди у пам'яті.

Тепер, як вкінці поволі находяться різні джерельні матеріяли — є нагода перевірити, порівняти і писати історію, яка потрібна для вивчення цілими українськими поколіннями, яке її дійсної ніколи досі не знали, а виховувалися на історії КПСС або Заходу. Тут можна навести цікавий приклад Німеччини, яка десять років після закінчення Другої світової війни взагалі не давала молоді вивчати історію Німеччини — просто наука історії кінчалася на Першій світовій війні. Щойно після десятиріччя, коли був час спокійно без емоцій прослідити, як справді виглядала історія гітлерівської доби, написано перші підручники для шкіл.

Як знаємо, досі в школах України із браку інших вживають все ще старі совєтські підручники і щойно тепер початкові кляси дістають такі, що їх виготовлено в останньому році. А що діється в університетах — як представляється там наука історії? Розуміється ми не хочемо відбирати важливости економічних проблем України, бо щоденне існування стоїть таки на першому місці — однак, здається, що подання нашої сучасної історії у правдивому світлі є така сама конечність для відродження нації, як засіяні пшеницею поля.

Українські американські ветерани зустрілися з залогою літака ,,Мрія" і пільотами МІҐ-29

Щороку, переважно в містах, де знаходяться летунські військові бази, відбуваються покази літаків. 14—16-го серпня цього року відбувся авіяпоказ військових літаків на колишній летунській базі Рікенбекер біля міста Колюмбус, в стейті Огайо, з участю транспортного літака з України ,,Мрія" і двох джетів-винищувачів МІҐ-29.

Заходом неперевершених добродіїв Фонду допомоги дітям — жертвам Чорнобиля д-ра Зенона і Надії Матківських і при співучасті української громади метрополітального Клівленду, в п'ятницю увечорі 14-го серпня, при спільній вечері відбулася зустріч із залогою літака ,,Мрія" і пільотами джетів МІҐ-29.

На заклик крайового команданта Українських Американських Ветеранів Романа Раковського, кілька станиць з поблизьких міст взяли участь у цій вечірці. Станиця з Воррену, Мишиґен, пост 101 із своїм командантом Мирославом Приймою була представлена найчисленніше. Вечірку, яка відбулася в одному з летунських ґаражів на летовищі, відкрила Надя Матківська, далі вечором провадив Тарас Шмагала, відомий український діяч у республіканській партії. Гостями від української амбасади у Вашінґтоні були д-р Володимир Забігайло — правний дорадник, і Дмитро Марков — пресовий секретар. Слово до присутніх гостей виголосив Дмитро Марков. Було приємно почути, що представник вільної України вітав залогу українських літаків та дякував українській громаді за її підтримку в будівництві молодої української держави. Від стейту Огайо промовляв заступник губернатора М. Девайн.

Атракцією вечора був виступ представника фармацевтичної фірми Брістол-Маєр доктора Вілсона. Він повідомив, що його фірма подарувала антибіотики для лікування жертв катастрофи Чорнобиля. Літак ,,Мрія" завезе все це в призначені міста на Україні.

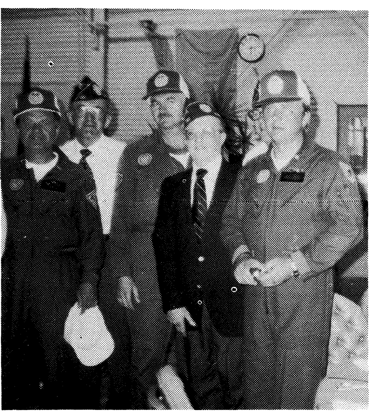
Ще перед вечерею українські американські ветерани з Воррену зустрілися з капітаном літака ,,Мрія" Олександром Галуненком. Представляємося, що ми — українські американські ветерани, які служили в різних частинах американських збройних сил, приїхали сюди, щоб оглянути ,,Мрію" і МІҐ-29, а також зустрітися з їхньою залогою. Просимо капітана Галуненка й Ореста Уськова (заступника директора авіяційного комплеску) розказати щось про літак ,,Мрія". Довідуємося, що ,,Мрія" — це найбільший в світі транспортний літак, єдиний того роду прототип, ,,випустник" авіяційного Науково-Технічного Комплексу імени А. К. Антонова в Києві. Літак і далі в стадії випробувань. Його пільоти — це професійні пільоти-випробувачі. Авіяційний технічний комплекс — це єдиний науково-дослідний центр в Україні, який працює у військовій, цивільній, пасажирській галузі авіятранспортації. Літак ,,Мрія" має 74 метри довжини, 8 метрів ширини і 7 метрів висоти. Може змістити і перевезти 4 танки, в загальному може помістити 270 тонн вантажу. В літаку працює 6 двигунів. Двигуни збудовані в Україні, на Запоріжжі. Максимальний засяг віддалі — 10,000 кілометрів.

Гості і українські американські ветерани (зліва): капітан Олександер Галуненко, Орест Уськов, Мирон Воронович, Петро Капітанець, Мирослав Прийма, старшина зв'язку (прізвище невідоме).

Оглядаємо літак. Передня частина його (ніс) піднесена вгору. В горішній передній частині літака знаходиться кабіна з контрольним центром для капітана і його помічників. На ,,поверсі" знаходяться приміщення для обслуги літака.

Після вечері зустрічаємо трьох пільотів МІҐ-а: полк. Володимира Кондаврова, полк. Віктора Россошанського і полк. Олександра Голованя. Всі вони професійні пільоти-випробувачі. Вони високо оцінюють добробут й гостинність української діяспори як в Америці, так і Канаді, запрошують всіх на Україну: ,,Приїжджайте, кажуть, будемо разом будувати українську державу". Не можуть з нами довго розговорюватися, за півгодини мають брати участь у повітряному спектаклі, де продемонструють технічну спроможність і тактику наступального маневрування літака МІҐ-29. Обіцяють нам, що зразу ж після спектаклю зможемо оглянути МІҐ-и як ззовні, так і всередині. Крім американських військових джетів і МІҐ-29, на летовищі були військові джети з Англії, Канади й Німеччини.

Пільоти полк. Володимир Кондавров, полк. Віктор Россошанський і полк. Олександер Головань з українськими американськими ветеранами.

Головний повітряний спектакль мав відбутися в суботу, наступного дня. На жаль, з огляду на слотливу погоду й мряку очікуваний повітряний спектакль українських джетів не відбувся.

Незважаючи на погану погоду, зустріч українських американських ветеранів із залогою літака ,,Мрія" і пільотами МІҐ-29 була дуже теплою і приязною. Вони довідалися про існування й діяльність українців, американських ветеранів, і кожний на пам'ятку одержав ветеранську шапку, спортівку. Такі зустрічі довго залишаться в пам'яті українських пільотів і, очевидно, українських американських ветеранів.

Вхід до літака ,,Мрія".

Річні збори 496-го Відділу УНСоюзу

В гарний сонячний день 18-го липня 1992 року на оселі родини Кігічаків відбулися річні збори членів 496-го відділу УНС імени Тараса Шевченка.

Присутні, серед яких також були і кандидати в члени УНС, що недавно прибули з України, з інтересом вислухали звіт секретаря відділу, одного з заслужених союзовців Михайла Кігічака. За звітний період було приєднано до членів УНС 31 особу, з яких 17 приєднав заступник секретаря Мирон Пилип'як. До речі, він також поділився своїми враженнями про перебування на триденних секретарських курсах на Союзівці в червні цього року.

Було вибрано нову управу в складі секретаря відділу Михайла Кігічака, заступника секретаря Мирона Пилип'яка, предсідника Ігоря Мартинюка, голови суспільної комісії Меланії Кігічак, контролера Кріта, заступника предсідника Олега Деркача.

В наступному році 496-ий Відділ УНС святкуватиме своє 40-річчя.

Збори закінчилися виконанням національного гимну, але зібрані члени ще довго не розходилися, слухаючи концерт бандуристів.

Наприкінці всі присутні щиро подякували родині Кігічаків за місце, надане ними для проведення зборів і чудову гостину.

Ігор Мартинюк

У Клівленді створено Громадський комітет для вшанування 50-ліття УПА

Клівленд, Огайо (смб). — Із почину колишніх вояків УПА, на нарадах представництв українських організацій та установ Клівленду, 17-го липня ц. р. постав тут Громадський ювілейний комітет, що його очолив колишній старшина УПА і керівник місцевих українських радіомовлень Степан Зорій, а заступниками голови стали представники комбатантських організацій: Петро Дмитрик (Т-во кол. вояків УПА), Теодор Колосівський (Об'єднання кол. вояків УПА), Ігор Руденський (Братство кол. вояків І-шої Дивізії УНА) й Зенон Ґолембійовський (Американсько-Українські ветерани). В цьому Комітеті оформилися окремі референтури й комісії, в яких працюють представники місцевих українських комбатантських, наукових, жіночих, громадських, політичних та молодечих і виховних організацій. Секретаріят діє під проводом Богдана Рошецького (український та англомовний відділи), Комісія публікацій під проводом д-ра Степана Воляника, референтура преси й інформації під проводом мґра Адама Вовка, Мистецька референтура під проводом актора й театрального діяча Омеляна Урбанського, Комісія зовнішніх зв'язків, яку очолив голова Українських Злучених Організацій мґр В. Ліщинецький, Комісія фінансів, що її очолює директор кредитової С-ки ,,Самопоміч" Розалія Головка, Організаційна комісія під проводом Мирослава Гейниша, референтура виставки експонатів і документації визвольної боротьби УПА, яку з рамени СУА очолює Дарія Городиська, та Контрольна комісія в складі Андрія Череня, Оксани Рошецької й Ігоря Дячуна.

Святкування 50-ліття УПА відбудуться у Клівленді під патронатом місцевої громадської централі — Українських Злучених Організацій в неділю, 4-го жовтня, а в їх програмі гостинно виступить Львівський ансамбль українського народного театру під керівництвом Остапа Стахова, а також передбачений виступ гостя з України. члена Київської філармонії, скрипаля Богдана Субчака. Ювілейний концерт проходитиме в просторій авдиторії української автокефальної православної церкви Святої Тройці при 9672 Стейт Ровд у Норт Роялтон, Огайо. До почесного комітету 50-ліття УПА запрошено ієрархів і духовенство українських церков Клівленду та його околиць.

З нагоди 50-ліття УПА підготовляється до друку окреме ювілейне видання пропам'ятної книги, над якою працюють комісії публікацій, преси й інформації, зовнішніх зв'язків, фінансів та обох відділів секретаріяту.

**У ТРЕТЮ
БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
ПО НЕВЧАСНОМУ
ВІДХОДІ
НА ВІЧНИЙ СПОКІЙ
мого улюбленого
та незабутнього
МУЖА**

бл. п.

Івана Конвицького

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

**13-го вересня 1992 р. о год. 10-ій ранку
в катедрі Непорочного Зачаття
при вулицях Франклин і Бравн, Філядельфія, Па.**

Дружина — КСЕНЯ

**Ділимося сумною вісткою,
що в понеділок, 7-го вересня 1992 р.
відійшов у вічність**

бл. п.

Григорій Двигайло

ПАНАХИДА в середу, 9-го вересня о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН в четвер, 10-го вересня 1992 р. о год. 9:30 ранку в церкві св. Юра в Ню Йорку, а опісля на український католицький цвинтар св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

У глибокому смутку:

**СЕСТРА та дальша РОДИНА і ПРИЯТЕЛІ
в Україні і ЗСА**

**У глибокому смутку повідомляємо,
що в четвер, 3-го вересня 1992 р. відійшов від нас
на 70-му році життя, уроджений у Водниках кол. Галича**

бл. п. проф. д-р

М. ВІКТОР БІЛАН

довголітній професор Лісового Факультету Університету Стівен Ф. Остін у Накоґдочес, Тексас, автор 71 наукових праць, член американських і міжнародних наукових інституцій.

ПОХОРОНИ відбулися в суботу, 5-го вересня 1992 року на місцевому кладовищі у Тексасі.

Горем прибиті:

**дружина — ЄЛИСАВЕТА
і чотири дочки з родинами
та ближча і дальша родина в Україні**

Демократи...

(Закінчення зі стор. 1)

товища, погодивши з авіаційним об'єднанням України .

Страйкували також чотири вугільні шахти та дві залізнорудні, що також нанесло Україні великих збитків. Керівники і організатори страйку заявили, що переговори між КРВП і Урядом припинені. Цю заяву спростував пресовий центр прем'єр-міністра, заявивши, що переговори тривають і комісія продовжує шукати вихід із цього складного становища.

На засіданні Президії Верховної Ради України 3-го вересня проаналізовано причини страйку і відзначено, що він призвів до величезних втрат, підірвав економіку і веде до дальшого загострення кризи. Прозвучала серйозна критика на адресу Кабінету Міністрів, керівників транспортних галузей, які не все зробили для запобігання страйків.

У п'ятницю, 4-го вересня, на Українській телевізії виступили лідери КРВП і заявили про припинення страйку. „Беручи до уваги пропозиції Президента України і реально оцінюючи ситуацію, що склалася, центральний страйковий штаб Координаційної Ради Вільних Профспілок (КРВП) України пропонує обов'язкові умови для виходу зі страйку: укласти тарифні угоди якнайшвидше, органі зувати передачу через канали масової інформації об'єктивних відомостей про результати переговорів Уряду з представниками КРВП, не застосовувати юридичних, адміністративних, економічних санкцій до підприємств — організаторів і учасників страйку."

Леонід Кравчук схвалив рішення щодо вимог страйкарів. „Умовою подальших обговорень і вирішення всіх питань є припинення страйку. Після офіційної заяви про припинення страйку позов міністерства транспорту України до Верховного суду України буде відкликано. Ніяких санкцій до страйкарів і лідерів профспілок вживатися не буде".

Юристи...

(Закінчення зі стор. 1)

В цьому році серед учасників зі східної Європи були п'ять адвокатів з України Вадим Оленів, Володимир Байбарза, Анатолій Довгерт, Ольга Л. Дмитрієва і Сергій Гончаренко, всі з Києва.

Вадим Оленів працював в адвокатській фірмі Мітчел, Бардин і Залуцький (Торонто), Ольга Дмитрієва — з Вітлій і Садовник (Едмонтон), Володимир Байбарза — з Борден і Еліот (Торонто), Анатолій Довгерт — з Фаскен і Мартінов (Торонто), Сергій Гончаренко — з Дункан і Крег(Едмонтон). Кожна з канадських фірм, що брали участь в програмі мали україномовних адвокатів, які допомагали практикантам. Це юристи Ігор Бардин, Віктор Ліщина і Володимир Купловський з фірми Мітчел, Бардин і Залуцький, Любомир Маркевич з Вітлій і Садовник, Любомир Козак з Борден і Еліот, Данило Білак з Фаскен і Мартінов і Іван Дікур з Дункан і Крег.

Координатором програми від Колегії Юристів була Христина Маців з Торонтонської фірми Річес і Мекензі. Евген Залуський, президент Федерації Українсько-Канадських Професіоналістів і Підприємців, виступаючи від імені Колегії Юристів, які підтримали розширення програми з тим, щоб включити адвокатів з України, підкреслив що члени Колегії Юристів будуть і надалі підтримувати програму в наступні роки.

„Книги..."

(Закінчення зі стор. 1)

нашій також, бо багато знищених книжок свідчили про традиційно добрі українсько-жидівські стосунки і нині допомагали б нам спростовувати вигадки большевиків щодо нашого „антисемітизму".

Очевидно, нищення українських книжок в Україні вимагало хоч якогось „фігового листка".

„Саме так. В 1947 році з маскувальною метою створено „спецфонд". Там осідали всі книжки, видані в Україні до 1930 року. До 1953 року майже вся колишня бібліотека НТШ перейшла у „спецфонд". При тім „дбали", щоб зберігалося тільки по одному примірникові книжки, якщо їх було більше — решта нищилася.

До „спецфонду" потрапляли не тільки книжки, але й твори відомих українських мистців — Нарбута, Ковжика, Гордієнка, Іванця, Бутовича, Перебийніса, Ласовського, Бойчуківни — загалом понад 2.000 малярських і графічних робіт було вилучено з експозиції Національного Музею і передано у „спецфонд" бібліотеки імені В. Стефаника спеціально на знищення".

Невже нічого не вдалося зберегти?

„У 1988 році створено комісію з представників культури і мистецтва Львова, однак вона не змогла визначити, скільки з тих книжкових і мистецьких шедеврів було знищено, а скільки — вкрадено".

Але ж коли держава краде від народу, мусять залишитися якісь сліди?

„Декілька разів бібліотека імені Стефаника проти своєї волі передавала книжки Польщі. В 1947 році, за особистим розпорядженням Сталіна, було передано 210.000 книжок. Серед них і ті, котрі не повинні були туди потрапляти. Наприклад, усі праці Івана Вагилевича — тільки на тій підставі, що були писані польською мовою".

Чи обґрунтовувалися ті „подарунки" якоюсь науковою доцільністю?

„Ні, то була політична антиукраїнська акція, яка має своє продовження ще й сьогодні. Польські газети зчинили веремію довкола бібліотеки Народного Дому імені Оссолінських, хоч у Польщі видано докладний каталог всіх книжок, переданих туди бібліотекою імені Стефаника. Тим часом від польської сторони ми не дістали жодної книжки з численних українських зібрань на Холмщині і Лемківщині, зокрема з колекції Перемишльської Капітули, що мала величезну бібліотеку".

Чи слід це розуміти як конфліктну ситуацію?

„Ні, просто ми хочемо перевести стосунки між бібліотеками України і Польщі на наукову основу, створивши спільний банк бібліографічної інформації і організувавши взаємну виміну ксерокопій і мікрофільмів".

Певна річ, „спецфонду" вже не існує. Чи разом з ним відпали всі проблеми?

„На жаль, ні. Я директорую тільки шість місяців, заставши цю важливу культурну установу в занедбаному стані. Приміщенням потребують великого ремонту. Щоб забезпечити належне зберігання інтелектуальних багатств, конче потрібне нове книгосховище. Тепер бібліотека налічує майже 7 міл. назв, в тому числі найбільшу в світі україніку. Нашою трагедією є кислий папір, на якому друкували книжки і періодику наприкінці XIX — на початку XX сторіччя. Він катастрофічно руйнується. Кгини, одні швидше, інші повільніше, вмирають. Вони, як і люди, мають свою долю. Згубні процеси можна зупинити, тільки заснувавши власну хемічну лябораторію. Але що ми мусимо зробити невідкладно, то це організувати мікрофільмування старих книжок і рукописів і цим забезпечити себе від втрат. Одначе..."

Одначе потрібна допомога діяспори?

„Так, дуже потрібна, але якби мені довелося вибирати — гроші чи досвід західніх спеціялістів українського походження, які приїхали б до Львова і помогли конкретною працею, я вибрала б друге. До песимістів, повірте, я не належу, проте й евфорії не приймаю, бо бачу, що в Україні й сьогодні, просто серед білого дня, робиться багато такого, щоб українська культура не піднялася. Знаєте, що я почула на недавній науковій конференції в Москві з уст знайомого російського історика? „Ми подохнем с голода, но купим всех в мірє і не допустим, чтоби ви оторвались от Россії!"

І що ж пані Лариса відповіла на це вченому шовіністові?

"Їх занадто багато, щоб можна було всім відповісти. Я стиснула зуби і сказала собі, що буду робити все, що від мене залежить, щоб того не сталося. А хто хоче підтримати наш заклад, для тих повідомляю: при НТШ в Ню Йорку відкрито конто на нашу бібліотеку. На чекові треба тільки зазначити: Stefanyk library.

Оскільки ідея інтерв'ю д-ра Лариси Крушельницької для „Свободи" належала представникові НТШ д-рові Анні Процик, щиро дякуємо їм обом.

Відбувся...

(Закінчення зі стор. 1)

З діяспорних мовознавців участь у форумі взяли проф. Яків Гурський та д-р Яр. Рудницький. Коли перший подав багато прикладів на потребу правописних норм для них, другий торкнувся справи узгіднення правописних систем України й діяспори. На його думку треба звернутися до колишнього Огієнкового гасла: „Для одного народу — одна літературна мова й один правопис". Для цього треба наладнати співпрацю між українськими й діяспорними мовознавцями та робітниками пера й піддати ревізії деякі правописні правила, приймаючи в основу устійнення правопису з 1929 року, що мав усі познаки „соборности". Після 1-го грудня така „соборність" є наказом історії й тому зорганізована в 1987 році „Правописна Комісія СКВУ" повинна тепер відновити працю й наладнати взаємини з Києвом.

Як один із виявів розуміння потреби правописних норм у діяспорі доповідач продемонстрував виданий у Ню Йорку в 1979 році „Правописний словник української мови" за редакцією К. Церковича й Яр. Рудницького, що став „настільною книгою" в правописній практиці діяспори й продовж кількох років розійшовся по школах, редакціях і наукових установах так, що сьогодні він став бібліографічною рідкістю. На перехідньому етапі правописного „воз'єднання" України й діяспори треба б його перевидати на Батьківщині й цим осягнути перший крок до „соборности" в ділянці мови й правопису. З прикрістю треба ствердити, що в Україні цей словник майже невідомий. Один примірник привіз з собою цього року з Канади проф. О. Г. Ситенко, два інші „пливуть" до Києва з вантажем книжок — даровизн Києво-Могилянській Академії канадських університетів 1992. Та це крапля в морі потреб і тому перевидання згаданого словника в Україні є дуже конечне.

Наприкінці згадаємо, що на форумі 23.8.1992 розповсюджено статтю Святослава Караванського п. з. „Український правопис: яким йому бути?" — передрук із київської „Освіти" за 13.03.1992. В ній автор дуже негативно висказується про третє видання „Українського правопису" за редакцією А. Бурячка й ко. Хоч і не покликалися на неї учасники правописного форуму, то проте вона мала вплив на деякі негативні вияви в дискусії.

Спортові вісті

Редагує Омелян Твардовський

117 юначок й юнаків відбули Спортову Школу „Ч. Січі"

117 юначок і юнаків з різних міст ЗСА, Канади і України відбули 23-тю з ряду Спортову Школу „Ч. Січі", вишкіл в якій проходив протягом чотирьох тижнів — від 26-го липня до 22 серпня на спортових базах оселі „Верховина" в Ґлен Спей, Н. Й. Як і минулі 22 роки, керівники Спортової Школи підібрали визначних фахівців, досвідчених викладачів-педагогів, п'ятеро з яких з України:

Юрій Колб з Ужгороду, випускник Київського державного інституту фізичної культури, нині старший тренер-викладач тенісу в Ужгородській дитячо-юнацькій школі;

д-р Андрій Кордіяк зі Львова, колишній кандидат в майстри спорту, вихованець відомого тренера з тенісу у Львові Федора Кулечка;

Людмила Бринзак з Києва, випускниця Київського державного інституту фізичної культури, учителька-тренерка ритмічної гімнастики;

Ігор Акіншин з Луганська, випускник Ворошиловградської спортової школи, пізніше Московського державного університету, визначний змагун з відбиванки в Москві і в 1991 році в Україні, який вже тренував дитячі дружини;

Петро Борецький зі Львова, студент Львівського інституту фізичної культури, чоловий футболіст цього інституту, який вже пробував свої тренерські здібності в містечку Винники поблизу Львова.

Разом з випробуваним в минулих роках фаховим персоналом УСВТ „Ч. Січ": Ігорем Чупенком (теж випускник Київського державного інституту фізичної культури, визначний тренер футболу в Україні і ЗСА), Христиною Процюк (інструкторка плавання), Гриць Сергіїв (асистент інструктора футболу), Ігорем Луковим (головний інструктор з тенісу), Володимиром Василаком, Лідою Бокало, Любою Гуменюк (опікуни-виховники), Марійкою Бокало (секретарка, медична сестра), під керівництвом Мирона Стебельського і Омеляна Твардовського згаданий високоякісний персонал становив дружній й діловий провід.

Вишкільні програми кожного дня, за винятком неділі, починалися пробігом о 7-ій ранку, після чого при звуках музичних мелодій інструкторка Л. Бринзак проводила ранню руханку. Слідувала загальна збірка, під час якої подавалися вказівки і завваги, потім учасники при піднесенні прапорів прирікали „солідно вчитися й чесно змагатися для добра і слави українського спорту у вільному світі".

Відтак усі йшли на снідання. В год. 8—9 ранку учасники впорядковували свої приміщення. В год. 9-ій, по інспекції і клясифікації чистоти, юнацтво разом зі своїми інструкторами розходилися по спортових базах на теоретичні й практичні лекції у вибраній ділянці спорту.

Вишкіл проводився впродовж дня з перервами на обід, короткий пополудневий відпочинок і в гарячі дні на півгодинне довільне плавання. В 5:30 перед вечором усі йшли на вечерю. В 6:30 починалися дружинові й індивідуальні змагання, в яких учасники демонстрували новонабуті рухи, техніку в окремих ділянках спорту. В год. 8:30, на закінчення ділового дня, всі учасники діставали молоко і тістечко. В год. 9-ій відбулася кінцева збірка, під час якої керівник і технічний директор проголошували підсумки ділового дня, поведінки і активности юнацтва в часі вишкільних програм. Вечірня збірка закінчувалася відспіванням гимну „Ще не вмерла Україна".

Наставала одноодинна розвагова програма, під час якої на зміну відбувалися різні забави, висвітлення фільмів, вечірні ватри, які учасники влаштовували самодіяльні виступи.

В год. 10.45 наставала нічна тиша.

Раз на тиждень проводився біг, так зв. „Біг по Україні", де на довгій трасі були збудовані точки й перешкоді з назвами міст, рік і гір України. Переможці усіх бігів здобували медалі. Взагалі осяги і рівень поведінки кожного учасника нотувалися і перед їх виїздом підсумовувалися. Юначки й юнаки з найкращими вислідами діставали пропам'ятні трофеї Спортової Школи.

У футболі їх здобули: О. Бринзак (Київ), М. Фарел, Д. Гуменюк, О. Ясінський, Р. Луків, Н. Процюк, О. Ваґенбляс. Х. Волкер, Х. Зенарійо, Т. Сарахман, Т. Ґіна, Д. Левицький, М. Левицький, Г. Раврищ, С. Раврищ, Т. Шалай, О. Шандор, М. Сонезицький, А. Варянка, М. Васько, М. Волинець, М. Кастеляно, Н. Сейгас, І. Коремба, М. Малічишин, Н. Нієвс, Е. Сандерсон, Р. Вислоцький, М. Попович, Мат. Попович.

У відбиванці: Ж. Бризнак (Київ), А. Кразменецький, С. Кавфман, Р. Ербек, Т. Петришин, Т. М. Ґваєр, Б. Гарасим, А. Янюк, Е. Вандергоф.

У тенісі: Т. Гарасим, Х. Волкер, Ж. Бринзак, Р. Луків, С. Кавфман, Р. Ербек, І. Коремба, М. Лавермій, Д. Луків, Г. Голда, Г. Малічишин, Х. Шандор, Н. Сейгас, М. Моргуліс, Б. Гарасим, Г. Малічини (першун турніру).

У плаванні: К. Фарел, Ю. Гірак, Х. Зенарійо, Г. Гірак, Д. Гуменюк, М. Фарел, Д. Луків, Л. Олійник, З. Олійник, Т. Шобар, А. Олейник, О. Козак, В. Раковський, Х. Шандор.

Ритмічна гімнастика: О. Бринзак, К. Фарел, Н. Процюк, З. Олійник.

Традиційно Спортову Школу кожного року відвідують визначні спортові, суспільно-громадські діячі, журналісти. В цьому році ЗШ відвідав народний депутат Верховної Ради України Іван Заєць, який, запізнавшися з керівником, деякими інструкторами та програмою, щиросердечно гратулював УСВТ „Чорноморська Січ" за ведення тієї спортово-виховної програми з нашим юнацтвом та побажав успіхів на майбутнє.

Відвідали теж СШ українські летуни, що брали участь у показових летах літаками МІГ-29 в різних містах ЗСА і Канади. Протягом останнього тижня Спортової Школи, відпочиваючи на оселі „Верховина", ці українські летуни й обслуга літаків, були захоплені вишколом „СШ" та бажали їй дальших успіхів.

Побував на терені Спортової Школи редактор газети „Народна воля" Микола Дупляк, який провів інтерв'ю з одним із керівників СШ М. Стебельським.

Пройшла Спортова Школа дворазову інспекцію стейтової і Федеральної урядових агенцій, які перевірили і дали позитивні оцінки за харчування, безпеку дітей і вишкільні програми.

Офіційне закриття цьогорічної Спортової Школи відбулося в суботу, 22-го серпня, під час якого провід і інструктори вручили нагороди тим юначкам й юнакам, що побували на вишколі від двох до чотирьох тижнів, включно з останнім.

Програмою закриття проводив керівник 2-го і 4-го тижнів О. Твардовський. Асистували Марійка Бокало, Ігор Чупенко і Христина Процюк.

(от)

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

ПОВІДОМЛЕННЯ
Адміністрації „Свободи"

ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПООДИНОКІ ОСОБИ,

ЩО АДМІНІСТРАЦІЯ НЕ БУДЕ ПОМІЩУВАТИ ЖАДНИХ ОГОЛОШЕНЬ

якщо попередні рахунки **НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ**

Окремих листів у тій справі не будеться відписувати.

ВСІ РАХУНКИ МУСЯТЬ БУТИ ЗАПЛАЧЕНІ ДО 15 ДНІВ ВІД ДНЯ ПОЯВИ.